

SAMLET SAKSFRAMSTILLING

Arkivsak: 08/3293

HØRING - FORSLAG TIL ENDRINGER I VALGLOVEN OG KOMMUNELOVEN

Saksbehandler: Petter Kjendalen

Arkiv: 011

Saksnr.: Utvalg

Møtedato

82/08 Formannskapet

02.09.2008

FORSLAG TIL VEDTAK:

Porsgrunn formannskap har følgende merknader til Høringsnotat om endringer i valgloven og kommuneloven:

1. Endringer i valgloven bør begrenses til tiltak som innebærer klare forbedringer og enklere gjennomføring av valget for velgerne og kommunene. Bestemmelsen om stenging av valglokalene seinest kl. 20.00 er nå et godt innarbeidet tidspunkt som bør opprettholdes.
2. Kommunen har ikke registrert forespørsler om muligheter for tidlig-stemming og de muligheter som den enkelte velger har for å kunne få avgitt forhåndsstemme både innenriks og utenriks bør være tilstrekkelig.
3. I likhet med øvrige politiske vedtak når det gjelder valg og valggjennomføring bør det opprettholdes at simpelt flertall i bystyret avgjør om det skal holdes todagers valg.
4. Kommunen har ingen merknader til øvrige endringsforslag.

Behandling/Avstemming i Formannskapet den 02.09.2008 sak 82/08

Mary Helen Varøy (AP) fremmet forslag om å stryke pkt 2 i forslag til vedtak.

Forslag til vedtak pkt. 1, 3, og 4 ble enst. vedtatt.

Forslag til vedtak pkt. 2 ble vedtatt med 7 mot 6 (AP) stemmer.

VEDTAK:

Porsgrunn formannskap har følgende merknader til Høringsnotat om endringer i valgloven og kommuneloven:

1. Endringer i valgloven bør begrenses til tiltak som innebærer klare forbedringer og enklere gjennomføring av valget for velgerne og kommunene. Bestemmelsen om stenging av valglokalene seinest kl. 20.00 er nå et godt innarbeidet tidspunkt som bør opprettholdes.
2. Kommunen har ikke registrert forespørsler om muligheter for tidlig-stemming og de muligheter som den enkelte velger har for å kunne få avgitt forhåndsstemme både innenriks og utenriks bør være tilstrekkelig.
3. I likhet med øvrige politiske vedtak når det gjelder valg og valggjennomføring bør det opprettholdes at simpelt flertall i bystyret avgjør om det skal holdes todagers valg.
4. Kommunen har ingen merknader til øvrige endringsforslag.

VEDLEGG I SAKSKARTET:

1. Lovendringene hentet fra høringsnotatet
2. Omtale av lokale folkeavstemninger hentet fra høringsnotatet

Utrykte vedlegg:

- Høringsnotat om endringer i vallova og kommunelova, datert 27. juni 2008

Saksutredning:

Bakgrunn

KRD har sendt endringer i valglovens §§ 8, 9 og 15 og kommunelovens § 39b ut til høring med høringsfrist 30.09.2008. Endringene er omtalt i et eget høringsnotat datert 27.06.2008 og i St.meld nr.33 (2007-2008) Et sterkt lokaldemokrati.

Fakta

Lovendringene presenteres i sin helhet i vedlegg 1.

Begrunnelse for endring i kommunelovens § 39a som gjelder lokale folkeavstemninger, er tatt med som vedlegg 2.

Korte kommentarer til de enkelte endringene i valgloven

1. Åpningstid på valgdagen kan på ny være frem til kl 21.00 jf endringer i §§ 8.1 (3), 9-3 (2), 9-9 og 10-1(1)

Kommentarer: Generelt er det etter administrasjonens oppfatning uheldig stadig å gjøre endringer i loven dersom ikke det er svært gode grunner for å gjøre endringer. Nå har velgerne tilpasset seg at alle valglokaler i hele landet stenger kl. 20.00. Kommunene i Grenland har ved de siste valg hatt lik åpningstid til kl. 20.00. Dette tidspunktet er det blitt godt opplyst om i riksdekkende media både før og under valget. Den enkelte kommune bestemmer selv hvor lenge valglokalene skal være åpne innenfor lovens ramme. Ved å åpne for at valglokalene kan være åpne til kl. 21.00, vil dette resultere i at kommunen må utvide åpningstiden tilsvarende for i størst mulig grad å unngå at velgere kommer til stengt dør. Det er imidlertid grunn til å anta at en slik utvidelse bare vil ha marginal betydning i forhold til økt valgdeltakelse.

Utvidet åpningstid vil automatisk føre til forsinkelse med hensyn til når stemmeresultat vil foreligge i den enkelte kommune og i media Dette vil være likt for hele landet. I høringsnotatet datert 27.06.2008 kommer KRD inn på at medias valgsendinger som følge av detteforslaget må starte seinere. For den enkelte kommune vil de imidlertid bety økt problemer med å skaffe et frivillig, motivert og konsentrert opptellingskorps siden dette arbeidet i stor grad vil måtte foregå på sein kveldstid og natt.

Anbefaling: Det gis ikke tilslutning til mulighet for senere stengetid på valgdagen.

2. Det innføres mulighet for tidligstemming fra 01.06 for de som er bortreist/utenriks i forhåndsstemmeperioden og valgdagen.

Kommentarer: Administrasjonen kjenner ikke til at kommunen har hatt noen henvendelser fra publikum om å få forhåndsstemme før forhåndsstemmeperioden starter. Velgerne har gode muligheter til å få avgitt forhåndstemme uansett hvor de oppholder seg i landet eller om de har lange opphold i utenriks. Oppholder velgere seg utenriks på steder der det ikke er ambassade kan vedkommende avgi stemme ved brevpost uten at en stemmemottaker er til stede ved stemmegivningen, jfr. § 8-2 (3). Endringen innebærer at godkjente stemmemottakere må være tilgjengelig over en lengre periode, samtidig som ferie skal avvikles.

Anbefaling: Porsgrunn kommune ser ikke noe behov for å innføre en ordning med tidligstemming.

3. Søndagsvalg/todagers valgdag foreslås gjennomført dersom et mindretall bestående av 1/3 av bystyret krever det.

Kommentarer: I St. meld 33 står om dette:

Forslaget innebærer at et mindretall i kommunestyret skal kunne kreve at det blir holdt valg i kommunen søndagen før valgdagen (todagers valg). Det å holde valglokalene åpne i to dager istedenfor en dag, vil kunne ha mulige økonomiske og administrative konsekvenser for kommunene. Det skal fremdeles være frivillig for kommunene å todagers valg, og det er kommunene selv som eventuelt vedtar å avvike valg over to dager. Kommunene vil også måtte bære de økonomiske utgiftene et vedtak om å holde valg i to dager vil føre med seg.

Porsgrunn har til nå alltid hatt valg over to dager. I annen sak i kartet blir dette også foreslått for kommende Stortingsvalg. Todagers valg innebærer økte kostnader. Derfor bør det i likhet med tidligere bør ordningen med simpelt flertall opprettholdes

Anbefaling: I likhet med øvrige politiske avgjørelser når det gjelder valg og valggjennomføring bør vedtak om kommunen skal gjennomføre valg over to dager eller ikke avgjøres med simpelt flertall.

4. Valgobservasjon blir obligatorisk

Kommentarer: At valgobservatører overvåker vårt valg lokalt har administrasjonen ingen merknader til.

Anbefaling: Forslaget støttes

5. Bøtlegging dersom valgresultat offentliggjøres for tidlig

Kommentar: Når valgresultat kan offentliggjøres er omtalt i valglovens § 9-9:

Valgresultater og prognoser som er laget på grunnlag av undersøkelser foretatt den dag eller de dager valget foregår, kan ikke offentliggjøres for tidligst kl. 2000 (forslag om kl 2100.) på valgdagen mandag. "

I høringsnotatet datert 27.06.2008 er utdypet at Kontroll og konstitusjonskomiteen på Stortinget mener det bør vises stor varsomhet med å tillate aktiviteter som kan forstyrre ro, orden og verdighet rundt selve valghandlingen. Offentliggjøring av tendenser mens valget pågår kan påvirke mange velgeres atferd. KRD påpeker at det ikke er snakk om å forby valgdagsmålinger og reelle valgresultat, men å utsette tidspunkt for når de kan offentliggjøres. Hovedformålet med sanksjon er å hindre brudd på bestemmelsene i § 9-9.

KRDs kommentarer må ses i sammenheng med at media har fått tilgang til den valgnattdatabasen som benyttes av alle kommuner for å sende inn valgresultat før alle kommuners valglokaler er stengt. Det kan derfor bli fristende å begynne å informere om resultat fra de kommuner som avslutter valgdagen før andre kommuner har stengt sine valglokaler. Administrasjonen kjenner ikke til at kommunen i Grenland har ikke hatt problemer med at bestemmelsene i valgloven er brutt fra presse eller andre, og ser av den grunn ikke behovet i dag for at det må til en bøtleggingsordning.

Anbefaling: Kommunen er i tvil om behovet for en bøtleggingsordning, men finner ikke noen grunn til å motsette seg forslaget.

Korte kommentarer til foreslått endring i kommunelovens § 39

6. Det foreslås å ta inn et nytt pkt 39h som skal omhandle mulighet for rådgivende lokale folkeavstemninger og nasjonal offentliggjøring av disse.

Kommentar: Selv om lokale folkeavstemninger ikke er benyttet i Porsgrunn, er ønsket å om å arrangere folkeavstemning tatt opp. Men administrasjonen er i tvil om en lovfesting er nødvendig. Mange kommuner har gjennomført slik lokale folkeavstemninger uten lovhjemmel. Det er i tillegg

grunn til å anta at sentrale myndigheter, uten noen lovhjemmel som foreslått, vil få de opplysninger

de ønsker fra kommunene dersom det gjennomføres lokale folkeavstemminger.

Anbefaling: Ingen merknader.

Porsgrunn, den 15. august 2008

Egil Johansen
rådmann

Roy Martinsen
kommunalsjef

Lovforslag**Disse endringene i valgloven blir foreslått:**

§ 8-1 (3) skal lyde:

(3) Velgeren er selv ansvarlig for å avgi forhåndsstemme på et tidspunkt som gjør at forhåndsstemmegivningen kommer inn til valgstyret innen valgdagen kl. 21.

§ 8-1 nytt fjerde ledd skal lyde:

(4) Velgere som oppholder seg innenriks, unntatt på Svalbard og Jan Mayen, og som ikke kan avgi stemme i perioden for forhåndsstemmegivning eller på valgtinget, kan avgi stemme fra 1. juli og frem til forhåndsstemmegivningen starter 10. august i valgåret.

§ 9-2 andre ledd skal lyde:

Kommunestyret kan selv vedta at det på ett eller flere steder i kommunen skal holdes valg også søndagen før den offisielle valgdagen. *Slikt vedtak treffes med tilslutning av så mange stemmer som tilsvarer minst 1/3 av kommunestyrets medlemmer.*

§ 9-3 andre ledd skal lyde:

Valgstyret bestemmer hvor stemmegivningen skal foregå, og fastsetter tiden for stemmegivningen. *Kommunestyret kan selv med tilslutning av så mange stemmer som tilsvarer minst 1/3 av kommunestyrets medlemmer, vedta å holde valglokalene åpne lenger enn det valgstyret har vedtatt.* Stemmegivningen mandag må ikke foregå senere enn kl. 21.

§ 9-9 skal lyde:

Valgresultater og prognoser som er laget på grunnlag av undersøkelser foretatt den dag eller de dager valget foregår, kan ikke offentliggjøres før tidligst kl. 21 på valgdagen mandag.

§ 10-1 (1) bokstav g skal lyde:

g) stemmegivningen er kommet inn til valgstyret innen kl. 21 på valgdagen.

Ny § 15-10 skal lyde:

§ 15-10 Valgobservasjon

(1) Departementet kan akkreditere nasjonale og internasjonale valgobservatører fra institusjoner eller organisasjoner til å observere gjennomføringen av valg til Stortinget eller valg til kommunestyre og fylkesting.

(2) Kommunene er forpliktet til å ta imot akkrediterte valgobservatører og tilrettelegge for valgobservasjon.

(3) Departementet kan gi forskrift om akkreditering av valgobservatører og tilrettelegging av valgobservasjon.

Ny § 15-11 skal lyde:

§ 15-11 Overtredelsesgebyr

(1) Medietilsynet kan ved uaktsom og forsettlig overtredelse av § 9-9 ilegge overtredelsesgebyr til staten fastsatt etter nærmere regler gitt av departementet.

(2) Overtredelsesgebyrer pålegges den som er ansvarlig for offentliggjøringen. Det bør ved fastsettelsen av størrelsen på gebyret legges vekt på overtredelsens karakter og grovhet. Ved gjentatte overtredelser av § 9-9 kan gebyret forhøyes. Gebyret er beløpsmessig begrensa oppad til kr 2.000.000.

(3) Vedtak om ilagt overtredelsesgebyr kan påklages til departementet.

(4) Ilagt overtredelsesgebyr er tvangsgrunnlag for utlegg.

(5) Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om gjennomføringen av bestemmelsene i denne paragraf, herunder om inndrivelse, renter og betalingsfrist.

Det blir foreslått å gjøre disse endringene i kommuneloven:

Ny overskrift i kap. 6A skal lyde:

Kapittel 6 A. Innbyggerinitiativ og rådgivende lokale folkeavstemninger

Ny § 39b Lokale folkeavstemninger

1. Kommunestyret eller fylkestinget kan selv bestemme at det skal avholdes rådgivende lokal folkeavstemning.

2. Kommunene og fylkeskommunene plikter å gi de oppgaver som departementet finner er nødvendige for å offentliggjøre informasjon om lokale folkeavstemninger.

Innleiing

Avvikling av lokale folkerøystingar er innarbeidd praksis i det norske lokaldemokratiet, sjølv om slike folkerøystingar ikkje er lovregulerte. Vi kan sjå på lokale folkerøystingar som ein mellomting mellom uforpliktande meningsmåling og bindande, kollektivt vedtak. I praksis avgjer valdeltaking og fordeling av røyster mellom alternativa i kor stor grad ei rådgivande folkerøysting tenderer mot anten det eine eller det andre av desse ytterpunkta. Lokale folkerøystingar som blir arrangerte i Noreg, er likevel alltid rådgivande overfor kommunestyret, eventuelt fylkestinget, som har avgjerdsmonopol og det siste ordet.

I regelen handlar lokale rådgivande folkerøystingar om anten-eller-saker, jamfør til dømes nynorsk eller bokmål som hovudmålform i skulen og samanslåing av kommunar eller status quo.

Lokale folkerøystingar er ein demokratisk mekanisme som kan nyttast for å lodde folkeviljen og utvide informasjonsgrunnlaget som ligg til grunn for formelle politiske vedtak i slike saker. Folkerøystingar opnar ikkje berre for presise offentlege ordskifte om enkeltsaker, men kan òg føre til auka deltaking og demokratisk læring i lokalsamfunn. Slik sett kan det rådgivande, direkte demokratiet supplere det representative folkestyret. Innslag av folkelege råd frå folkerøystingar kan òg gi auka legitimitet til viktige avgjerder, som ved samanslåingar av kommunar. Bruk av folkerøystingar i samband med slike saker er ikkje uvanleg i Noreg i dag.

Spørsmålet om lovfesting av reglar for gjennomføring av lokale folkerøystingar var eit sentralt spørsmål for Vallovutvalet i NOU 2001:3. Utvalet føreslo å lovfeste at kommunestyre og fylkesting som ønskjer det, kan vedta å utløyse både rådgivande og bindande folkerøystingar. Vidare føreslo utvalet òg å lovfeste reglar som regulerer gjennomføringa av lokale folkerøystingar.

Lokale folkerøystingar var også eit tema for lokaldemokratikommisjonen i NOU 2006:7. Her gjekk ein imot å lovfeste gjeldande praksis med rådgivande folkerøystingar.

Den offisielle valstatistikken inneheld opplysningar om dei nasjonale folkerøystingane som er haldne her til lands, saman med statistikk frå nasjonale og lokale val. Opplysningar om lokale folkerøystingar har så langt ikkje vore ein del av den offisielle statistikken. Undersøkingar som er gjorde, har kartlagt at det i perioden 1970–2007 samla sett vart halde om lag 600 lokale folkerøystingar her i landet, men informasjon om lokale folkerøystingar er ikkje systematisk registrert i Noreg.

Regjeringspartia har i Soria Moria-erklæringa uttalt at det skal leggjast til rette for bruk av lokale rådgivande folkerøystingar. I St.meld. nr. 33 (2007–2008) *Eit sterkt lokaldemokrati*, blir det derfor fremja forslag om å

1. lovfeste prinsippet om at kommunar og fylkeskommunar kan halde lokale rådgivande folkerøystingar, og
2. lovfeste ein heimel for innsamling av data om lokale folkerøystingar

Gjeldande rett og praksis

Verken vallova eller kommunelova inneheld føresegnar om lokale folkerøystingar. Kommunelova byggjer, på same måten som Grunnlova, på det representative systemet, jf. kommunelova § 6 der det heiter:

”Kommunestyret og fylkestinget er de øverste kommunale og fylkeskommunale organer. De treffer vedtak på vegne av kommunen eller fylkeskommunene så langt ikke annet følger av lov eller delegasjonsvedtak.”

Fordi kommunelova baserer seg på prinsippet om at innbyggjarane blir representerte ved kommunestyret og andre folkevalde organ, kan ikkje kommunestyret fråskrive seg si pålagde plikt

til å gjere vedtak på vegner av kommunen. Dermed kan kommunestyret ikkje vedta at ei sak skal bli bindande avgjort i ei folkerøysting utan heimel i lov.

Etter regelen om innbyggjarinitiativ i § 39a pliktar kommunestyret eller fylkestinget sjølv å ta stilling til eit forslag som gjeld verksemda i kommunen eller fylkeskommunen, dersom det bak forslaget står minst 2 prosent av innbyggjarane, alternativt 300 personar i kommunen eller 500 i fylkeskommunen. Departementet har gått ut frå at denne regelen også kan nyttast til å krevje at kommunestyret tek spørsmålet om å halde ei folkerøysting opp til vurdering. Fleirtalet i kommunestyret står da fritt til å avgjere om det skal haldast folkerøysting eller ikkje.

Sidan spørsmålet om folkerøystingar ikkje er regulert i kommunelova eller i vallova, står kommunane i dag så å seie heilt fritt til å avgjere om det skal haldast lokale rådgivande folkerøystingar.

Når det gjeld særlovgivinga, finst det føresegner om folkerøystingar i opplæringslova. I samband med folkerøystingar om språk finst det ein lovregulert initiativrett. Lokale folkerøystingar skal haldast dersom minst 25 prosent av dei røysteføre krev dette, jamfør opplæringslova § 2-5 siste ledd første punktum: ”I samband med skifte av hovudmål eller når eit fleirtal i kommunestyret eller minst 1/4 av dei røysteføre krev det, skal det haldast rådgjevande røysting.” Røysterett har alle som bur i det området i kommunen som soknar til skulen, jf. § 8-1, og som har røysterett etter vallova. Røysterett når det gjeld skriftleg opplæring, har dessutan foreldre/forsytar til barn på barnesteget ved skulen, utan omsyn til bustad eller statsborgarskap. Utover dette har særlovene ingen reglar om folkerøystingar.

7.3 Vurderingar og forslag frå departementet

Lokale folkerøystingar

Spørsmålet om å innføre bindande lokale folkerøystingar vart vurdert av departementet i Ot.prp. nr. 44 (2004–2005) om endringar i vallova. Departementet konkluderte i proposisjonen med å ikkje ville rå til å lovfeste ein heimel til å gjennomføre bindande lokale folkerøystingar. I Innst. O. nr. 60 (2004–2005) slutta fleirtalet i kontroll- og konstitusjonskomiteen seg til vurderinga til departementet.

Departementet viste til at innføring av bindande lokale folkerøystingar ville krevje endringar av kommunelova § 6. Slik som denne paragrafen lyder, stengjer han for overføring av avgjerdsamt utan at dette er heimla i lov. Avgjerdsamt på vegner av kommunen som andre utøver – folkevalde organ eller tilsette – må med andre ord ha positiv heimel, anten i lovreglar eller i lovleg delegasjonsavgjerd frå kommunestyret eller på vegner av dette. Departementet såg det ikkje som formålstenleg å lovfeste bindande lokale folkerøystingar.

Departementet vurderte det slik at det ikkje var ønskeleg å leggje til rette for bindande lokale folkerøystingar, da dette ville representere noko heilt nytt i det representative demokratiet vårt. Kommunane og fylkeskommunane representerer i utgangspunktet avleidd statsmakt i høve til forvaltningsrollene sine. Det er eit prinsipielt spørsmål i kor stor grad denne myndigheita skal kunne førast vidare til folket i folkerøysting. Folket utøver si makt indirekte gjennom valde representantar i kommunestyra og fylkestinga. Å overdra myndigheit til ei folkerøysting vil innebære eit grunnleggjande brot med det representative systemet som norsk kommunalforvaltning byggjer på. Det representative systemet gjer det i større grad enn folkerøystingar om enkeltsaker mogleg å sikre ein heilskapleg lokal politikk.

Det er ingen hindringar for at folkerøystingar kan vere ”politisk bindande”. Det vil seie at partia ”bind seg” til å røyste i samsvar med utfallet av folkerøystinga. Avgjerdsmakta til kommunestyret kan likevel ikkje binde seg på denne måten.

Departementet vurderte samstundes spørsmålet om ei lovregulering av ordninga med rådgivande folkerøystingar, jf. Ot.prp. nr. 44 (2004–2005). Departementet meinte ordninga med rådgivande

folkerøystingar fungerte tilfredsstillande, og at ho gav kommunane den fleksibiliteten dei måtte ha for å gjennomføre folkerøystingar etter behov og ønske når det var aktuelt. Departementet meinte derfor at det ikkje var aktuelt å regulere korleis slike folkerøystingar skulle gjennomførast.

Lokale rådgivande folkerøystingar har ein lang tradisjon i Noreg. Denne tradisjonen har utvikla seg sjølv om vi ikkje har hatt eit generelt regelverk for slike val. Slik departementet ser det, er høvet til å gjennomføre folkerøystingar underkommunisert. Dette er ei viktig årsak til at departementet no vil føreslå å lovfeste prinsippet om den retten kommunane har til å halde lokale rådgivande folkerøystingar. Ein slik regel vil ha sin naturlege plass i kommunelova saman med reglane om innbyggjarinitiativ. Dette er reglar som departementet meiner utfyller kvarandre.

Departementet ønskjer å synleggjere det høvet kommunane har til å gjere grep av denne typen. Ei lovregulering må vere generell for å femne om alle typar av tilhøve, slik at ho ikkje blir opplevd som ei hindring for kommunane i gjennomføringa. Det er derfor framleis ikkje aktuelt å lovfeste korleis slike folkerøystingar skal gjennomførast i praksis, sjølv om det kan vere naturleg at kommunane tek utgangspunkt i regelverket i vallova. Det lyt framleis vere opp til kommunane sjølve å avgjere dette ut frå lokale tilhøve, til dømes om folkerøystinga skal gjelde heile eller delar av kommunen.

Departementet føreslår at føresegna i lova får ei generell utforming. Vi finn ikkje grunn til å introdusere ei sakleg avgrensing for folkerøystingsinstituttet. Vi har tillit til kommunane og legg til grunn at folkerøystingar blir nytta som eit ledd i måten kommunen driv verksemda si som kommune.

Utgangspunktet for ei folkerøysting bør vere eit spørsmål eller ei sak som gjeld lokale tilhøve innanfor kommunen, og at det er ein type spørsmål som eignar seg til å bli svart på i ei folkerøysting. Det vil ikkje vere mogleg å halde folkerøystingar i saker om vedtak som gjeld individ og deira plikter eller rettar. Høvet til lokale folkerøystingar må avgrensast i visse typar saker. Dette gjeld saker som fell utanfor ansvarsområdet til kommunestyret, som personalsaker og saker som gjeld dei lovfesta rettane til borgarane.

Heimel for innsamling av data

Informasjon om lokale folkerøystingar blir ikkje registrert i Noreg i dag, og det er inga komplett oversikt over omfanget. Departementet føreslår derfor at det blir etablert ein heimel for innsamling av data om lokale folkerøystingar. Eit slikt heimelsgrunnlag vil gjere det mogleg å utvide den offisielle valstatistikken. I dag finst det berre offisiell statistikk om dei nasjonale folkerøystingane som er haldne her til lands. Opplysningar om det lokale, direkte demokratiet er mangelfullt registrert og har så langt ikkje vore ein del av den offisielle statistikken.

Departementet går inn for at Statistisk sentralbyrå med utgangspunkt i ny lovheimel og statistikklova skal samle inn denne typen data og slik gjere valstatistikken meir komplett. Slik informasjon vil dels spegle ein vesentleg del av det norske folkestyret, dels lette både forskning på og formidling av kunnskap om dette innslaget i demokratiet.